32009L0066

1.8.2009. SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE L 201/11

DIREKTIVA 2009/66/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 13. srpnja 2009.

o uređaju za upravljanje traktorima na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo

(Tekst značajan za EGP)

(Kodificirana verzija)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([1]),

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ([2]),

budući da:

(1) Direktiva Vijeća 75/321/EEZ od 20. svibnja 1975. o usklađivanju zakonodavstava država članica o uređaju za upravljanje traktorima na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo ([3]) je nekoliko puta znatno izmijenjena ([4]). Radi jasnoće i racionalnosti spomenutu bi se Direktivu trebalo kodificirati.

(2) Direktiva 75/321/EEZ jedna je od posebnih direktiva o sustavu EZ homologacija tipa utvrđenog u Direktivi Vijeća 74/150/EEZ od 4. ožujka 1974. o usklađivanju zakonodavstava država članica o homologaciji tipa traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo, kako je zamijenjena Direktivom 2003/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o homologaciji tipa traktora za poljoprivredu i šumarstvo, zajedno s njihovim prikolicama i priključnim vučenim strojevima te njihovim sustavima, sastavnim dijelovima i zasebnim tehničkim jedinicama ([5]) i njom se utvrđuju tehnički propisi o projektiranju i konstrukciji traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo s obzirom na uređaj za upravljanje. Ti se tehnički propisi odnose na usklađivanje zakonodavstava država članica kako bi se omogućila primjena postupka EZ homologacije tipa utvrđenog u Direktivi 2003/37/EZ koji se primjenjuje na svaki tip traktora. Zbog toga se odredbe utvrđene u Direktivi 2003/37/EZ koje se odnose na traktore za poljoprivredu i šumarstvo, njihove prikolice i priključne vučene strojeve, zajedno s njihovim sustavima, sastavnim dijelovima i zasebnim tehničkim jedinicama primjenjuju na ovu Direktivu.

(3) Ova Direktiva ne utječe na obveze država članica u odnosu na rokove prenošenja u nacionalno pravo i primjenu direktiva utvrđenih u dijelu B Priloga II.,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

1. „Traktor" (za poljoprivredu ili šumarstvo) znači svako motorno vozilo opremljeno kotačima ili gusjenicama koje ima najmanje dvije osovine čija je glavna funkcija vučna snaga i koje je posebno osmišljeno da vuče, gura, prevozi ili pokreće određena oruđa, strojeve ili prikolice namijenjene za uporabu u poljoprivredi ili šumarstvu. Može biti opremljeno za prijevoz tereta i putnika.

2. Ova se Direktiva primjenjuje samo za traktore utvrđene u stavku 1. koji su opremljeni pneumatskim gumama i imaju najveću konstrukcijsku brzinu između 6 i 40 km/h.

Članak 2.

1. Nijedna država članica ne smije odbiti dodjeljivanje EZ homologacije tipa, izdavanje dokumenta iz članka 2. točke (u) Direktive 2003/37/EZ ili dodjeljivanje nacionalne homologacije tipa za tip traktora zbog razloga koji se odnose na njegov uređaj za upravljanje ako ispunjava zahtjeve iz Priloga I.

2. Države članice ne smiju više izdavati dokument iz članka 2. točke (u) Direktive 2003/37/EZ za tip traktora koji ne ispunjava zahtjeve ove Direktive.

([1]) SL C 161, 13.7.2007., str. 38.
([2]) Mišljenje Europskog parlamenta od 19. lipnja 2007. (SL C 146 E, 12.6.2008., str. 73.) i Odluka Vijeća od 22. lipnja 2009.
([3]) SL L 147, 9.6.1975., str. 24.
([4]) Vidjeti dio A Priloga II.
([5]) SL L 171, 9.7.2003., str. 1.

Države članice mogu odbiti dodijeliti nacionalnu homologaciju za tip traktora ako on ne ispunjava zahtjeve ove Direktive.

Članak 3.

Nijedna država članica ne smije odbiti registraciju ili zabraniti prodaju, početak uporabe ili uporabu traktora zbog razloga koji se odnose na uređaj za upravljanje ako ispunjava zahtjeve iz Priloga I.

Članak 4.

Svaka izmjena potrebna da bi se zahtjevi iz Priloga I. prilagodili tehničkom napretku donose se u skladu s postupkom iz članka 20. stavka 3. Direktive 2003/37/EZ.

Članak 5.

Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 6.

Direktiva 75/321/EEZ, kako je izmijenjena direktivama nabrojanim u dijelu A Priloga II., stavlja se izvan snage bez utjecanja na obveze država članica u odnosu na rokove prenošenja u nacionalno pravo i za primjenu direktiva utvrđenih u dijelu B Priloga II.

Upućivanje na Direktivu koja je izvan snage smatra se upućivanjem na ovu Direktivu i tumači se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga III.

Članak 7.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2010.

Članak 8.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. srpnja 2009.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*
H.-G. PÖTTERING	E. ERLANDSSON

PRILOG I.

1. DEFINICIJE

1.1. **„Uređaj za upravljanje”**

„Uređaj za upravljanje” znači svaki uređaj koji je namijenjen promjeni smjera kretanja traktora.

Uređaj za upravljanje može uključivati:

— napravu za upravljanje,

— prijenosni mehanizam,

— upravljane kotače,

— prema potrebi, poseban uređaj za proizvodnju pomoćne ili neovisne sile.

1.1.1. *Naprava za upravljanje*

„Naprava za upravljanje” znači dio na koji izravno djeluje vozač radi usmjeravanja traktora.

1.1.2. *Prijenosni mehanizam*

„Prijenosni mehanizam” znači svi sastavni dijelovi između naprave za upravljanje i upravljanih kotača, osim posebnih uređaja navedenih u točki 1.1.4. Prijenosni mehanizam može biti mehanički, hidraulički, pneumatski, električni ili kombinacija bilo kojeg od njih.

1.1.3. *Upravljani kotači*

„Upravljani kotači” znači:

— kotači čiji se smjer u odnosu na uzdužnu os traktora može izravno ili posredno mijenjati radi promjene smjera kretanja traktora,

— svi kotači zglobnih traktora,

— kotači na istoj osovini čije se brzine mogu mijenjati radi promjene smjera kretanja traktora,

Samoupravljivi kotači nisu upravljani kotači.

1.1.4. *Posebni uređaj*

„Posebni uređaj” znači onaj dio uređaja za upravljanje kojim se proizvodi pomoćna ili neovisna sila. Pomoćna ili neovisna sila može se proizvesti mehaničkim, hidrauličkim, pneumatskim ili električnim sustavom, ili svakom njihovom kombinacijom (npr. uljnom pumpom, zračnom pumpom ili akumulatorom itd.).

1.2. **„Različite vrste uređaja za upravljanje”**

1.2.1. Ovisno o izvoru energije potrebne za zakretanje upravljanih kotača, razlikujemo sljedeće vrste uređaja za upravljanje:

1.2.1.1. *Ručni uređaj za upravljanje* u kojem se sile upravljanja proizvode samo snagom vozačevih mišića.

1.2.1.2. *Uređaj za upravljanje s pomoćnom silom* u kojem se sile upravljanja proizvode snagom vozačevih mišića i posebnim uređajem navedenim u točki 1.1.4.

Uređaj za upravljanje u kojem se sile upravljanja uobičajeno proizvode samo posebnim uređajem navedenim u točki 1.1.4., ali koji u slučaju kvara posebnog uređaja omogućuje da se za upravljanje upotrijebi snaga vozačevih mišića, smatra se „uređajem za upravljanje s pomoćnom silom”.

1.2.1.3. *Servo uređaj za upravljanje* u kojem se sile upravljanja proizvode samo posebnim uređajem navedenim u točki 1.1.4.

1.3. **Sila pokretanja**

„Sila pokretanja” znači sila kojom vozač djeluje na napravu za upravljanje radi upravljanja traktorom.

2. ZAHTJEVI ZA IZRADU, UGRADNJU I PREGLED

2.1. **Opći zahtjevi**

2.1.1. Uređaj za upravljanje mora omogućivati jednostavno i sigurno rukovanje traktorom i ispunjavati posebne zahtjeve određene u točki 2.2.

2.2. **Posebni zahtjevi**

2.2.1. *Naprava za upravljanje*

2.2.1.1. Naprava za upravljanje mora biti prikladna za uporabu i držanje. Mora biti oblikovana tako da omogućuje postupnu promjenu smjera. Smjer pomicanja naprave za upravljanje mora odgovarati željenoj promjeni smjera traktora.

2.2.1.2. Sila pokretanja koja je potrebna da se iz položaja vožnje ravno naprijed dosegne krug zaokretanja s polumjerom 12 m ne smije prekoračiti 25 daN. Ako se u slučaju uređaja za upravljanje s pomoćnom silom koji nije povezan s drugom opremom prekine dovod pomoćne sile, potrebna sila pokretanja ne smije prekoračiti 60 daN.

2.2.1.3. Kako bi se provjerilo ispunjavanje zahtjeva iz točke 2.2.1.2., traktor mora opisati spiralno kretanje pri brzini od 10 km/h iz položaja za vožnju ravno naprijed na suhoj ravnoj površini ceste koja daje dobro prianjanje guma. Sila pokretanja na napravi za upravljanje treba se bilježiti do trenutka dok ne dosegne položaj koji odgovara ulasku traktora u krug zaokretanja s polumjerom od 12 m. Trajanje pomicanja (vrijeme od trenutka kada se naprava za upravljanje prvi put aktivirala do trenutka kada je dosegnula položaj u kojem se obavljaju mjerenja) ne smije prekoračiti pet sekundi u uobičajenim postupcima, a osam sekundi u slučaju kvara posebnog uređaja. Jedno pomicanje mora se obaviti ulijevo i jedno udesno.

Pri ispitivanju traktor mora biti opterećen do svoje najveće tehnički dopuštene mase; tlak u gumama i raspodjela težine između osovina mora biti u skladu s uputama proizvođača.

2.2.2. *Prijenosni mehanizam*

2.2.2.1. Uređaj za upravljanje ne smije uključivati električni ili potpuno pneumatski prijenosni mehanizam.

2.2.2.2. Prijenosni mehanizam mora biti oblikovan tako da ispunjava sve radne zahtjeve te mora biti jednostavno dostupan za održavanje i pregled.

2.2.2.3. U slučaju prijenosnog mehanizma koji nije isključivo hidraulički, upravljanje traktorom mora biti moguće čak i u slučaju zatajenja hidrauličkih ili pneumatskih sastavnih dijelova prijenosnog mehanizma.

2.2.2.4. Prijenosni mehanizam, u kojem se sile prenose isključivo hidrauličkim sredstvima, i poseban uređaj utvrđen u točki 1.1.4. moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

2.2.2.4.1. Jedan ili više uređaja za ograničavanje tlaka moraju štititi cjelokupni hidraulički sustav ili njegove dijelove od previsokog tlaka.

2.2.2.4.2. Uređaj za ograničavanje tlaka mora biti namješten tako da se ne prekorači tlak T koji je jednak najvećem radnom tlaku koji je odredio proizvođač.

2.2.2.4.3. Značajke i dimenzije cijevne instalacije moraju biti takve da cijevi izdrže četverostruki tlak T (koji dopuštaju uređaji za ograničavanje tlaka), a sâma cijevna instalacija mora biti zaštićena i raspoređena tako da se opasnosti od oštećenja od udaraca ili trešnje smanje na najmanju mjeru i da se opasnost od oštećenja trljanjem može smatrati zanemarivom.

2.2.3. *Upravljani kotači*

2.2.3.1. Svi kotači mogu biti upravljani kotači.

2.2.4. *Poseban uređaj*

2.2.4.1. Poseban uređaj određen u točki 1.1.4., koji se upotrebljava u svim vrstama uređaja za upravljanje određenim u točkama 1.2.1.2. i 1.2.1.3., dopušten je u sljedećim okolnostima:

2.2.4.1.1. Ako je traktor opremljen uređajem za upravljanje pomoćnom silom prema definiciji u točki 1.2.1.2. mora ga biti moguće voziti čak i slučaju kvara posebnog uređaja, kao što je to već navedeno u točki 2.2.1.2. Ako uređaj za upravljanje pomoćnom silom nema vlastiti izvor energije mora biti opremljen spremnikom energije. Taj spremnik energije može se nadomjestiti neovisnom napravom koja osigurava opskrbu uređaja za upravljanje energijom s prednošću nad drugim sustavima koji su spojeni na zajednički izvor energije. Ne dovodeći u pitanje odredbe Direktive Vijeća 76/432/EEZ od 6. travnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica o kočnim napravama traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo ([1]), ako postoji hidraulička veza između hidrauličkog uređaja za upravljanje i hidrauličkog uređaja za kočenje i ako se oba opskrbljuju iz istog izvora energije, sila potrebna za aktiviranje uređaja za upravljanje ne smije prekoračiti 40 daN ako bilo koji od sustava otkaže. Ako je izvor energije stlačeni zrak, spremnik zraka mora biti zaštićen nepovratnim ventilom.

U slučaju da energiju za upravljanje inače osigurava samo poseban uređaj utvrđen u točki 1.1.4., uređaj za upravljanje pomoćnom silom mora biti opremljen napravom koja u slučaju kvara posebnog uređaja mora optičkim ili zvučnim signalom upozoriti na takav kvar ako sila pokretanja prekorači 25 daN.

2.2.4.1.2. Ako je traktor opremljen servo uređajem za upravljanje prema definiciji u točki 1.2.1.3. te pod uvjetom da takav uređaj ima potpuno hidraulički prijenosni mehanizam, u slučaju zatajenja posebnog uređaja ili motora mora biti moguće obaviti oba pomicanja određena u točki 2.2.1.3. uporabom posebnog dodatnog uređaja. Posebni dodatni uređaj može biti spremnik stlačenog zraka ili plina. Uljna pumpa ili kompresor mogu se upotrijebiti kao poseban dodatni uređaj ako taj uređaj pogoni vrtnja traktorskih kotača s kojima je u nerastavljivoj vezi. U slučaju zatajenja posebnog uređaja, optički ili zvučni signal mora upozoriti na takav kvar.

2.2.4.1.2.1. Ako je poseban uređaj pneumatski, on mora biti opremljen spremnikom stlačenog zraka zaštićenim nepovratnim ventilom. Kapacitet spremnika stlačenog zraka mora se izračunati tako da je moguće napraviti najmanje sedam potpunih okretaja (od graničnika do graničnika) prije nego što tlak u spremniku padne na polovicu njegovog radnog tlaka. Ispitivanje se mora obaviti s upravljanim kotačima podignutim iznad tla.

([1]) SL L 122, 8.5.1976., str. 1.

PRILOG II.

DIO A

Direktiva stavljena izvan snage s popisom njezinih uzastopnih izmjena

(iz članka 6.)

Direktiva Vijeća 75/321/EEZ (SL L 147, 9.6.1975., str. 24.)	
Direktiva Vijeća 82/890/EEZ (SL L 378, 31.12.1982., str. 45.)	Samo upućivanja na Direktivu 75/321/EEZ u članku 1. stavku 1.
Direktiva Komisije 88/411/EEZ (SL L 200, 26.7.1988., str. 30.)	
Direktiva 97/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 277, 10.10.1997., str. 24.)	Samo upućivanja na Direktivu 75/321/EEZ u prvoj alineji članka 1.
Direktiva Komisije 98/39/EZ (SL L 170, 16.6.1998., str. 15.)	

DIO B

Popis rokova za prenošenje u nacionalno pravo i primjenu

(iz članka 6.)

Direktiva	Rok za prenošenje	Datum primjene
75/321/EEZ	22. studenoga 1976.	—
82/890/EEZ	22. lipnja 1984.	—
88/411/EEZ	30. rujna 1988. ([1])	—
97/54/EZ	22. rujna 1998.	23. rujna 1998.
98/39/EZ	30. travnja 1999. ([2])	—

([1]) U skladu s člankom 2. Direktive 88/411/EEZ:
„1. Od 1. listopada 1988. nijedna država članica ne smije:
— odbiti, u pogledu tipa traktora, dodjeljivanje EEZ homologacije tipa, izdavanje dokumenta navedenog u zadnjoj alineji stavka 1. članka 10. Direktive 74/150/EEZ ili dodjeljivanje nacionalne homologacije tipa, ili
— zabraniti početak uporabe traktora,
ako je uređaj za upravljanje tog tipa traktora u skladu s odredbama ove Direktive.
2. Od 1. listopada 1989. države članice:
— više ne smiju izdavati dokument iz zadnje alineje stavka 1. članka 10. Direktive 74/150/EEZ za tip traktora čiji uređaj za upravljanje nije u skladu s odredbama ove Direktive,
— mogu odbiti dodjeljivanje nacionalne homologacije tipa za tip traktora čiji uređaj za upravljanje nije u skladu s odredbama ove Direktive."

([2]) U skladu s člankom 2. Direktive 98/39/EZ:
„1. Od 1. svibnja 1999. nijedna država članica ne smije:
— odbiti, u pogledu tipa traktora, dodjeljivanje EZ homologacije tipa, izdavanje dokumenta iz treće alineje stavka 1. članka 10. Direktive 74/150/EEZ ili dodjeljivanje nacionalne homologacije tipa, ili
— zabraniti početak uporabe traktora,
ako ti traktori ispunjavaju zahtjeve Direktive 75/321/EEZ, kako je izmijenjena ovom Direktivom.
2. Od 1. listopada 1999. države članice:
— više ne smiju izdavati dokument iz treće alineje stavka 1. članka 10. Direktive 74/150/EEZ za tip traktora ako on ne ispunjava zahtjeve Direktive 75/321/EEZ, kako je izmijenjena ovom Direktivom,
— mogu odbiti dodjeljivanje nacionalne homologacije tipa za tip traktora ako on ne ispunjava zahtjeve Direktive 75/321/EEZ, kako je izmijenjena ovom Direktivom."

PRILOG III.

Korelacijska tablica

Direktiva 75/321/EEZ	Direktiva 98/39/EZ	Ova Direktiva
Članak 1.		Članak 1.
	Članak 2.	Članak 2.
Članci 3. i 4.		Članci 3. i 4.
Članak 5. stavak 1.		—
Članak 5. stavak 2.		Članak 5.
—		Članak 6.
—		Članak 7.
Članak 6.		Članak 8.
Prilog		Prilog I.
—		Prilog II.
—		Prilog III.